



Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 5. oktober 2026

Sak 2026/1431 - Tokke Båtlag - org.nr. 921 657 234 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Vibeke Wøien Hansen, Renate Kristiansen, Simen Saxebøl og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Tokke Båtlag (heretter «klager») meldte 18. mai 2026 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 17. juni 2026 om å nekte registrering i registeret, med den begrunnelse at enheten ikke er organisert som en forening. Frivillighetsregisteret viser til at en forening må være selveiende, noe som innebærer at medlemmene ikke kan ha en eierposisjon over foreningens formue og eiendeler. Det vises videre til at ettersom medlemmene eier klagers båtplasser, har medlemmene en eierrådighet i enhetens formue.
- (3) Klager påklaget vedtaket 7. juli 2026. Klager viser til at i henhold til vedtektene kan ikke personen som eier båtplassen leie ut plassen sin for mer enn det båtlaget fakturerer for per år, og at et eventuelt salg av båtplass ikke kan overstige beløpet vedkommende kjøpte båtplassen sin for. Det vises også til at klagers inntekter går tilbake til båthavnen i form av investeringer og/eller vedlikehold. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen og sakens dokumenter med innstilling 31. juli 2026 til Frivillighetsregisternemnda for behandling, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 33.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).
- (6) Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registreringsenheter som er listet opp i § 4. Etter § 4 første ledd bokstav a regnes blant annet ikke-økonomiske foreninger som en registreringsenhet.
- (7) Frivillighetsregisternemnda kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd. Etter forvaltningsloven § 34 siste ledd kan Frivillighetsregisternemnda treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til Frivillighetsregisteret for helt eller delvis ny behandling.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Vestre Strømkaien 13
5008 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (8) Tokke Båtlags klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 17. juni 2026 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.
- (9) Etter frivillighetsregisterloven § 4 første ledd er det kun organisasjonsformene forening, stiftelse og aksjeselskap som kan være registreringsenheter. Klager er ikke et aksjeselskap eller en stiftelse, og må derfor oppfylle kravene for organisasjonsformen ikke-økonomisk forening, jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav a.
- (10) Hvilke momenter som skal tas i betraktning i vurderingen av hva som utgjør en forening er ikke lovfestet. Fra den ulovfestede foreningsretten kan det utledes noen minimumskrav som må være oppfylt for at en sammenslutning kan karakteriseres som en forening. Det er lagt til grunn i ulovfestet foreningsrett at en forening er en selveiende sammenslutning bestående av medlemmer som skal fremme ett eller flere bestemte formål, se også NOU 2006: 15 side 31-32. En ikke-økonomisk forening må fremme et formål av ideell, sosial eller lignende art.
- (11) At en forening er selveiende betyr at det ikke er adgang til å tilbakeføre overskudd eller kapitalandel til noen, verken medlemmer eller andre, jf. NOU 2006: 15 side 32. Grensen mellom selskaper og foreninger kan treffes på grunnlag av hvor omfattende økonomiske rettigheter deltakerne har, se Irgens-Jensen mfl., *Knophs oversikt over Norges rett*, 16. utgave, 2024, side 417. I et selskap har deltakerne vidtgående økonomiske rettigheter både under løpende drift og ved opphør. Medlemmene i en forening har ingen eller svært begrensede økonomiske rettigheter; de kan i høyden ha krav på å få tilbakebetalt en eventuell innmeldingsavgift når medlemskapet opphører. I Woxholt, *Foreningsrett – med samvirkeoven*, 4. utgave, 2020, side 63, uttales det at:

«Imidlertid må det stilles ett negativt krav som vil være avgjørende for sontringen mellom foreninger og selskaper. I norsk rett kan denne grensen trekkes med utgangspunkt i en vurdering av om deltagerne kan disponere over sammenslutningens formue eller ikke. Det negative krav består da i at medlemmer av en forening, i motsetning til selskapsdeltagere, ikke kan beslutte å likvidere sammenslutningen og dele dens nettoformue. I dette ligger implisitt at foreningsmedlemmene heller ikke kan tildele seg selv «utbytte» eller annen «avkastning» på eventuelle innskudd.»
- (12) I vurderingen av om en enhet er selveiende tas det utgangspunkt i vedtektene. Vedtektene setter rammer for enhetens virksomhet, og enheten må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (13) Slik klagers vedtekter er utformet, er det uklart om medlemmene eier sine egne båtplasser eller om medlemmene har økonomiske rettigheter til enhetens formue. Det fremgår av klagers vedtekter §§ 8, 18 og 19 at medlemmene kan eie båtplass. Samtidig er det relativt omfattende begrensninger i medlemmenes eierrådighet. Medlemmene kan verken leie ut eller overdra båtplassen med fortjeneste, jf. vedtektene §§ 19 og 21. Etter vedtektene § 18 har medlemmene forkjøpsrett til ledige plasser, og styret skal godkjenne overdragelser til alle andre enn ektefelle/registrert samboer eller barn.
- (14) Dette innebærer at medlemmene ikke kan oppnå økonomisk gevinst knyttet til klagers båtplasser gjennom salg eller utleie, og at enheten har omfattende kontroll med bruk og overdragelse av båtplassene. Dersom båtplassen blir innløst fordi et medlem ikke har brukt tildelt båtplass innen rimelig tid, eller ikke betalt sin gjeld til båtlaget, jf. vedtektene

§§ 20 og 22, skal innløsning av båtplassen skje etter kostpris betalt til båtlaget ved kjøp. Til tross for at vedtektene ikke uttrykkelig fastsetter at klagers formue ikke kan tilfalle medlemmene ved oppløsning, vurderer Frivillighetsregisternemnda at medlemmene ikke har økonomiske rettigheter i enhetens formue. Nemnda forstår også vedtektene slik at virksomheten primært skal ivareta medlemmenes felles interesser, og ikke medlemmenes økonomiske interesser som eiere av båtplassene.

- (15) Frivillighetsregisternemnda har på denne bakgrunn kommet til at klager er en selveiende sammenslutning, og en ikke-økonomisk (ideell) forening, jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav a. Nemnda vurderer også at foreningen oppfyller de øvrige vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret.
- (16) Frivillighetsregisternemnda har ikke vurdert om klager oppfyller vilkårene for deltakelse i grasrotandelen. På grunn av hensynet til kontradiksjon og sakens opplysning, samt for å sikre at problemstillingen blir behandlet i to instanser, anser nemnda det som riktig at Frivillighetsregisteret vurderer om foreningen kan innvilges deltakelse i grasrotandelen i førsteinstans.

Konklusjon

- (17) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak oppheves, og saken sendes tilbake til Frivillighetsregisteret for ny behandling.

Vedtak

Frivillighetsregisterets vedtak oppheves. Saken sendes tilbake til Frivillighetsregisteret for ny behandling.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur